

هپاتیت

هپاتیت به انگلیسی Hepatitis: به معنی التهاب در پارانشیم کبد است و به دلایل مختلفی می‌تواند ایجاد شود که بعضی از آن‌ها قابل سرایت هستند و برخی مسری نیستند. از عواملی که ایجاد هپاتیت می‌کنند می‌توان به افراط در مصرف الکل، اثر برخی داروها، آلودگی به باکتری و همچنین ویروس اشاره نمود. هپاتیت ویروسی منجر به عفونت کبدی می‌گردد. عامل بیماری هپاتیت ویرال (ویروسی) یک ویروس است و در ابتدا می‌تواند مثل یک سرماخوردگی بروز نماید؛ ولی بیماری مزمن هپاتیت "C" بر عکس سرماخوردگی معمولی به دلیل از کار افتادن کبد و مشکل بودن درمان می‌تواند حیات بیمار را تهدید کند. بیشتر مبتلایان به هپاتیت از نوع C و B علائمی ندارد. برخی از این بیماران علائم سرشتی عفونت ویروسی را نشان می‌دهند از قبیل خستگی، دل درد، لاغری شدید، درد عضلانی و تهوع و بی اشتها، ولی در موارد پیشرفته علائم نارسایی کبدی بروز می‌کند که شامل تورم شکم، اندامها، یرقان و خونریزی‌های گوارشی و ... است. لازم است به نوع دیگری از هپاتیت اشاره شود که بر اثر تخریب سلولهای کبدی توسط سیستم دفاعی بدن صورت می‌پذیرد و به آن هپاتیت خودایمنی یا اتو ایمنیون گفته می‌شود. هپاتیت اتو ایمنیون یا خود ایمنی بیماری است که در آن سیستم ایمنی بدن، سلول‌های کبدی را دچار التهاب می‌کند. از علل التهاب کبد می‌توان به هپاتیت‌های ویروسی، استفاده از برخی داروها و تجمع چربی در کبد، هپاتیت اتو ایمنیون یا خود ایمنی اشاره کرد. در صورتی که این بیماری مزمن به موقع تشخیص و درمان نشود، کبد فرد دچار نارسایی شدید در عملکرد یا سیروز خواهد شد. علت ایجاد این بیماری هنوز کاملاً شناخته نشده است اما زنان و دختران جوان بیشتر در معرض این بیماری قرار دارند به طوریکه حدود ۷۰ درصد این بیماری در زنان دیده می‌شود و کودکان نیز از این بیماری مصون نیستند. هپاتیت اتو ایمنیون یا خود ایمنی مسری نیست، برخی از بیماران علائم این بیماری را مانند سرما خوردگی شدید یا آنفلوانزا گزارش داده‌اند و همچنین بسیاری از بیماران از علائمی مانند ضعف و خستگی شدید شکایت داشتند و حتی بعد از مدت طولانی دچار زردی یا یرقان می‌شوند. از دیگر نشانه‌های شایع بیماری هپاتیت اتو ایمنیون به مواردی زردی (یرقان)، خستگی شدید، بی اشتها، درد روی ناحیه کبد، بزرگ شدن کبد، خارش، درد مفاصل و گاهی جوش‌های شدید صورت در دختران جوان و اختلالات قاعدگی اشاره کرد. آزمایش خون مربوط به آنزیم‌ها کبدی، سونوگرافی و بیوپسی (نمونه برداری) کبد از مهم‌ترین ابزارهای تشخیصی هپاتیت خودایمنی است. هدف از درمان این بیماری کم کردن التهاب کبد است و با توجه به نقش سیستم ایمنی بدن بیمار در روند بیماری، درمان اصلی مبتلایان از طریق داروهای مهار کننده ایمنی است. بیماری سیر پیشرونده خود را در کبد به صورت خاموش طی می‌کند و بیماران گاهی در مراحل پیشرفته به پزشک مراجعه می‌کنند.

انواع هپاتیت

در حال حاضر ۸ نوع از این ویروس شناخته شده است.

- هپاتیت نوع A
- هپاتیت نوع B
- هپاتیت نوع C
- هپاتیت نوع D
- هپاتیت نوع E
- هپاتیت نوع F
- هپاتیت نوع G

در حال حاضر ۱۰ تا ۱۵ درصد مبتلایان در هیچ‌کدام از این دسته‌ها قرار نمی‌گیرند به همین دلیل می‌شود انتظار ویروس نوع H را نیز داشت.

علائم شایع هپاتیت

علائم و نشانه‌های هپاتیت حاد به سرعت ظاهر می‌شوند. آنها عبارت‌اند از:

- خستگی
- علائمی شبیه علائم آنفولانزا
- ادرار تیره
- درد شکمی
- بی‌اشتهایی
- کاهش وزن بی‌دلیل
- چشم‌ها و پوست زرد که می‌تواند علائم زردی (یرقان) باشد

هپاتیت مزمن به آرامی پیشرفت می‌کند، بنابراین ممکن است این علائم و نشانه‌ها آن قدر خفیف باشند که متوجه‌شان نشوید.

آزمایش‌ها

از دیگر نکات مهم در مورد این ویروس این است که به تدریج به کبد آسیب می‌رساند. یک کبد سالم مواد شیمیایی مورد نیاز بدن را می‌سازد و مواد سمی را از خون خارج می‌کند. وقتی شما به این بیماری مبتلا می‌شوید کبد شما ملتهب می‌شود و بافت طبیعی تخریب شده به جای آن بافت فیبری و فرسوده می‌ماند. پس از تشخیص پزشک آزمایش کبد انجام می‌گیرد. این کار از طریق آزمایش‌های خون، سونوگرافی و نمونه برداری از کبد انجام می‌شود.

جلوگیری

در هپاتیت، پیشگیری بهترین راه است. برای جلوگیری از انتشار این ویروس کارهای زیر ضروری به نظر می‌رسد:

- زخم و بریدگی‌های پوست را خودتان پانسمان کنید. در صورت نیاز به کمک برای پانسمان زخم از دستکش استریل استفاده شود.
- اجتناب از روابط جنسی پرخطر
- استفاده نکردن از سوزن مشترک برای تزریق دارو
- در صورتی که به این بیماری مبتلا هستید، خون، پلاسما و اعضای بدن و بافت اهداء نکنید.
- از ریش‌تراش، مسواک، و لوازم آرایشی با لوازم شخصی دیگران به‌طور مشترک استفاده نکنید.
- به یاد داشته باشید غیر از واکسن نوع B این بیماری، این بیماری واکسن و درمان کامل ندارد. از این رو پیشگیری از آلودگی دیگران با عمل به توصیه‌های بهداشتی بر عهده شماست.

روش‌های درمان

هپاتیت A معمولاً به درمان نیاز ندارد، چون یک بیماری کوتاه‌مدت است. اگر علائم آن ناراحتی زیادی ایجاد کنند، ممکن است به شما توصیه شود که در رختخواب بمانید و استراحت کنید. اگر به استفراغ یا اسهال دچار شدید، دستورات پزشکتان را در زمینه‌ی تغذیه و آبرسانی به بدن‌تان کاملاً رعایت کنید.

هپاتیت B مزمن با داروهای ضدویروسی درمان می‌شود. این شکل از درمان می‌تواند پرهزینه باشد، چون باید برای چندین ماه یا سال ادامه یابد. همچنین درمان هپاتیت B مزمن، مستلزم نظارت و ارزیابی‌های پزشکی منظم است تا مشخص شود که آیا ویروس به درمان پاسخ می‌دهد یا نه. هپاتیت B با واکسیناسیون پیشگیری می‌شود.

برای درمان هپاتیت C مزمن و حاد از داروهای ضدویروسی استفاده می‌شود. افرادی که به هپاتیت C مزمن مبتلا هستند، معمولاً با ترکیبی از درمان‌های دارویی ضدویروسی معالجه می‌شوند. همچنین ممکن است برای تعیین بهترین شکل درمان، به انجام آزمایش‌های بیشتری نیاز باشد. افرادی که در نتیجه‌ی هپاتیت C مزمن به سیروز کبدی (التهاب و زخم در کبد) یا بیماری کبد دچار می‌شوند، ممکن است در آینده به پیوند کبد نیاز پیدا کنند. در حال حاضر هیچ واکسیناسیونی برای هپاتیت C وجود ندارد.

مطالب بخش اخبار و انتشارات سایت گروه پاتوبیولوژی رهسا تنها جنبه اطلاع رسانی و آموزشی دارد. از این رو توصیه پزشکی تلقی نمی‌شوند و نباید آنها را جایگزین مراجعه به پزشک جهت تشخیص و درمان و تجویز دارو دانست. گروه پاتوبیولوژی رهسا در این زمینه هیچ گونه مسئولیتی را بر عهده نخواهد گرفت.

دپارتمان علمی گروه پاتوبیولوژی رهسا